

Uloga informacijskokomunikacijske tehnologije u ostvarivanju ciljeva europskih projekata u osnovnoškolskom obrazovanju

Markulinčić, Ivana

Master's thesis / Diplomski rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:147:780883>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-13**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository](#)

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA UČITELJSKE STUDIJE
(Čakovec)**

DIPLOMSKI RAD

Ime i prezime pristupnika: Ivana Markulinčić

TEMA DIPLOMSKOG RADA: Uloga informacijsko-komunikacijske tehnologije u ostvarivanju ciljeva europskih projekata u osnovnoškolskom obrazovanju

MENTOR: doc. dr. sc. Predrag Oreški

Čakovec, rujan 2016.

SADRŽAJ:

Sažetak	3
Summary	4
1. Uvod.....	5
2. Informacijsko-komunikacijska tehnologija.....	8
3. EU projekti i programi u CARNetu	9
4. Erasmus +.....	10
4.1. Europski duh u našoj zajednici	12
4.2. Be smart, be safe	14
4.3. Projekt Šafran	15
4.4. Prijave za projekt.....	17
5. etwinning.....	21
5.1. Alati.....	22
5.2. Moduli	24
5.2.1. MYLO & Voki.....	24
5.2.2. Misija Europe	25
5.3. Projektni kompleti	25
6. Istraživanje	27
6.1. Metodologija	28
6.2. Rezultati.....	29
6.3. Rasprava	41
7. Zaključak.....	43
Literatura	44
Prilozi	46
Kratka biografska bilješka.....	49
Izjava o samostalnoj izradi rada.....	50

Sažetak

Europski projekti sve se češće spominju u osnovnom školskom obrazovanju. Erasmus+ novi je program za obrazovanje, obuku, mlade i sport, prije poznat pod nazivom Erasmus za sve. Cilj ovog programa doprinijeti je smanjenju ranog napuštanja škole kao i povećanju broja visokoobrazovanih. Erasmus+ otvoren je za sve zemlje članice, Island, Lihtenštajn, Norvešku, Švicarsku, zemlje kandidatkinje kao i druge zemlje na zapadnom dijelu Balkana. Potencijalni prijavitelji su sve organizacije iz područja obrazovanja, osposobljavanja i sporta. Kako bi projekti bili što uspješniji i odobreni od strane zaduženih tijela potrebno je poznavanje i korištenje informacijsko-komunikacijske tehnologije. Informacijska tehnologija (IT) je tehnologija koja koristi računala za prikupljanje, obradu, pohranu, zaštitu i prijenos informacija. Informacijsko-komunikacijska tehnologija danas ima velik utjecaj na sve segmente čovjekovog života, a taj utjecaj svakim danom postaje sve veći. Način korištenja IKT-a u obrazovanju mijenjao se je njihovim razvojem. Od učenja programiranja u BASIC-u u početnoj fazi, do podučavanja putem interneta. Ovakvim načinom podučavanja od djece se dobiva pažnja i učitelji mogu na zanimljiv način prenositi svoja znanja. Način podučavanja koji je vladao do sada učitelj govori, a učenik sluša pokušava se izbaciti i od učenika se traži da što više sudjeluje u nastavnom procesu. Osim u podučavanju djece učitelji i nastavnici koriste IKT i za svoje vlastito usavršavanje. Ne samo da ove tehnologije podupiru stjecanje osnovnih vještina već služe i za cjeloživotno učenje te stjecanje kompleksnih vještina. U radu su opisani nekoliko uspješnih europskih projekata provedenih u školama Republike Hrvatske, te načini kako se na njih prijaviti. U drugom djelu rada prikazani su rezultati istraživanja i kritički osvrt na njih.

Ključne riječi: Europski fondovi, informacijsko – komunikacijska tehnologija, osnovnoškolsko obrazovanje

Summary

European projects are continually being addressed in primary school education. Erasmus + is a new program for education, training, youth and sport, before known as the Erasmus for all. The goal of this program is to contribute to the reduction of early school leaving and increasing the number of higher education. Erasmus + is open to all member states, Iceland, Liechtenstein, Norway, Switzerland, the candidate countries and other countries in the western Balkans. Potential applicants are all organizations in the field of education, training and sport. How would projects be more successful and approved by the responsible authorities need to know and use information and communication technology. Information Technology (IT) is a technology that uses computers for the collection, processing, storage, protection and transmission of information. Information and Communication Technology today has a major impact on all aspects of human life, and this influence is becoming increasingly larger. The way to use ICT in education did change with their development. From learning how to program in BASIC in the initial stage, to teaching via the Internet. The way of teaching, which is ruled by now a teacher tells a student hears trying to throw out and students are asked to participate more in the learning process. In addition to teaching the children the teachers use ICT for their own improvement. Not only do these technologies support basic skills but also serves to lifelong learning and acquiring complex skills. The paper describes several successful European projects implemented in the Croatian schools, and ways to apply them. The second part presents the results of research and critical reflection on them.

Keywords: European Funds, information - communication technology, primary education

1. Uvod

Ulaskom u Europsku uniju Republici Hrvatskoj otvorile su se značajne financijske mogućnosti na području europskih fondova i financiranja projekata. Sam čin ulaska u zajednicu za Hrvatsku predstavlja velike promjene u dosadašnjem načinu života i rada. Iako su Republici Hrvatskoj nakon ulaska u Europsku uniju na raspolaganju strukturni te kohezijski fondovi i brojne mogućnosti dobivanja sredstava za izgradnju cestovnih, željezničkih i plovnih putova, razvoj društva, izobrazbu nezaposlenih i stvaranje novih radnih mjesta, razmjenu mladih, promoviranje raznolikosti, zaštitu prirode i pronalaženje novih izvora energije, prijeko je potrebno imati dobro informirane i obučene ljude koji znaju napisati dobar projekt te ga i provesti u skladu s europskim procedurama. S obzirom na navedeno, neophodno je i od iznimne važnosti ulaganje u edukaciju kako šire javnosti, tako i potencijalnih budućih stručnjaka, od strane vlade i javnih institucija. (Tolušić, Kopričić, Tolušić, 2013.)

Potpore projektima kreću se od 10% do 100% i od 500€ do više milijuna eura. Europske institucije objavljuju natječajne. One pozivaju kandidate da predlože u određenom roku, prijedlog za akciju ili projekt koji odgovara određenim ciljevima i ispunjava potrebne uvjete. Europski projekti namijenjeni su agencijama i komorama, centrima za istraživanje, javnoj administraciji, velikim i malim poduzetnicima, ali i sveučilištima i školama. Ključ uspjeha u području korištenja izdašnih sredstava iz europskih fondova je izgradnja vlastitih kapaciteta primarno u području savladavanja novih i specifičnih znanja, vještina, procedura, projektne logike te niza tehnika i alata neophodnih za učinkovit i uspješan europski projekt, kako u segmentu izrade projektne aplikacije tako i segmentu provedbe projekta. Obrazovanje o EU fondovima prvi je korak koji treba napraviti svatko tko se želi baviti ovim, specifičnim ali i izuzetno značajnim područjem za hrvatsku privredu, civilno društvo, tijela javne vlasti i lokalne samouprave i pojedince – zapravo, hrvatsko društvo u cjelini. Kretanjem na ovaj put treba također znati da projekti financirani iz EU fondova najvećim dijelom služe kako bi se financijski podržala dobra ideja koja će kroz realizaciju doprinijeti poboljšanju kvalitete života ili boljoj konkurentnosti gospodarstva. To ujedno znači da je poznavanje problema, te ideja kako ga riješiti jednako značajna kao i specifična znanja i vještine vezane uz pripremu i provedbu EU projekata. Preporuka je stoga, kroz dostupna obrazovanja i izgradnju vlastitog

iskustva izgrađivati specifična znanja i vještine vezane za EU fondove ali se isto tako čvrsto držati svoje osnovne struke odnosno graditi na postojećim znanjima i iskustvima korisnim za rješavanje učenih društvenih, socijalnih ili gospodarskih problema. Krajnji cilj ovakvog pristupa je osobno profiliranje za područje EU fondova ali dominantno u okviru postojeće struke ili postojećeg radnog odnosno životnog iskustva. (ALGEBRA učilište, 2015.) U publikaciji *eTwinning generacija, slavimo 10 godina eTwinninga* (2016.) mogu se naći komentari učitelja i učenika kako su europski projekti utjecali na njih:

„Bio sam uključen u mnoge eTwinning projekte. Uključio sam se 2005. kada mi je bilo samo pet godina ... Uključivanje u eTwinning projekte pomoglo mi je da mnogo naučim o različitim europskim zemljama i njihovim kulturama. Pretpostavljam da je to potaknulo moje zanimanje za različite kuhinje i pripremu različitih jela. Mislim da ću upisati kulinarsku školu i vjerojatno studirati u Velikoj Britaniji, Italiji ili Francuskoj.“ Mantvydas Riskus (dob: 14 godina), Škola Kuršėnų Pavenčių, 9. razred

„Mislim da takav alternativni način učenja ima strogo praktičnu primjenu na učenike koji postaju motiviraniji za učenje. U projektu smo razvijali društvene i međukulturne vještine. Umjesto da budu pasivni primatelji informacija kao u tradicionalnom obliku učenja, učenike se poticalo na proaktivniju ulogu u aktivnosti te da sudjeluju u raspravama i debatama. Pružila mi se prilika da iz prve ruke iskusim što znači zajedno raditi i surađivati s ljudima koji imaju mnogo više iskustva u usporedbi sa mnom. Mislim da će to biti ključni čimbenik kad uđem na tržište rada.“ Michele Larini (dob: 22 godine)

Sami učitelji kažu kako se slažu s učenicima da iskustvo eTwinninga omogućuje izgradnju mostova diljem Europe, podupire raspravu između učenika, pomaže im da se pripreme za život te im, što je jako važno, omogućuje stvaranje trajnih prijateljstava.

„eTwinning mi je pomogao da upoznam učitelje i učenike iz različitih dijelova Europe i radim zajedno s njima. Pokušala sam svojim učenicima pokazati različite kulturne i društvene aspekte i važnost interdisciplinarnog rada za promicanje ideje o

građaninu Europe. Mislim da su moji učenici shvatili važnost medija i računalne pismenosti te da su razvili brojne komunikacijske vještine. Ako želimo, možemo naučiti različite jezike i komunicirati na njima. Na taj se način učenici pripremaju za budući život i karijeru. eTwinning promiče „otvorenost uma“ i smatram da su moji učenici bolje pripremljeni za život jer imaju mogućnost komunicirati s različitim ljudima diljem Europe, stjecati prijatelje i razmišljati o tome na koji način drugi vide svijet.“ Teresa Lacerda, učiteljica biologije i geologije, škola: Srednja škola Póvoa de Lanhoso, Portugal.

Važno je spomenuti kako provođenje projekata, ali i projektna nastava u školi obogaćuju odgojno-obrazovni proces te je takva nastava usmjerena na učenika i njegov aktivan odnos prema radu. Koristeći se različitim medijima i izvorima znanja i informacija, sudjelovanje u projektima omogućuje učenicima stjecanje znanja, kompetencija, i vještina kojim postaju tolerantniji, otvoreniji prema učenju i stjecanju znanja, motiviraniji za rad, a kojima razvijaju svoju kreativnost, socijalne i interkulturalne osobine, kritičko mišljenje, samoinicijativnost i fleksibilnost u radu. Učitelji koji sudjeluju u takvim projektima imaju priliku upoznati rad europskih kolega, surađivati s njima i razmjenjivati iskustva i primjere dobre prakse koje uvijek mogu nadograditi u svakodnevnom radu s učenicima te tako obogatiti odgojno-obrazovni proces. Osim vještina koje učitelji ili profesori već posjeduju kao što su organizacija i planiranja, čitanja s razumijevanjem i praćenja uputa, spremnost za učenje kao i društvenost i dobra povezanost s kolegama potrebno je i poznavanje informacijske-komunikacijske tehnologije.

2. Informacijsko-komunikacijska tehnologija

Informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) imaju danas veliki utjecaj na svekoliki život i rad čovječanstva. (Rosenberg, 2004.) Svakim danom taj utjecaj postaje sve veći. Informacijsko-komunikacijske tehnologije (eng. ICT – Information and communication technologies) danas se pojavljuju u svim glavnim funkcijama društva i poduzetništva: istraživanju, razvoju, projektiranju, proizvodnji, administraciji, marketingu. IKT uključuju širok spektar sklopovske (eng. hardware) i programske (eng. software) podrške i telekomunikacijskih sustava koji se služe računalnim sistemima i služe ljudima koji komuniciraju putem njih. (Bakić-Tomić, Dumančić, 2012.) Sve bržim razvojem IKT-a dolazi do potrebe za prisutnošću IKT-a u primarnom obrazovanju. Često se može čuti kako učenici sami ili uz pomoć roditelja otkrivaju svijet informacijsko-komunikacijske tehnologije. Ovdje se nameću pitanja kao što su: Gdje je tu učitelj? Koje su njegove kompetencije? Računalo se smatra učinkovitim nastavnim pomagalom kako bi učitelj prenio informaciju koja je usmjerena nekom specifičnom obrazovnom cilju.

U Hrvatskoj je prisutna veoma nepovoljna situacija glede efektivnog korištenja tehnologije u obrazovanju. Posebno značajni problemi u ovom segmentu su nedovoljna educiranost učitelja u korištenju informacijsko-komunikacijske tehnologije, kao i još uvijek nedostatno pružanje edukativnog sadržaja putem navedenih infrastruktura. Uzrok ovakvom nepovoljnom stanju treba tražiti u nedovoljnoj informatičkoj pismenosti. Razvojem informatičke tehnologije sve se više susrećemo s pojmom informatičke pismenosti, ali i širim pojmom informacijske pismenosti, koja je osnova za razvoj suvremenog društva. (Bakić-Tomić, Dumančić, 2012.)

Prema Hutinskom, Aureru (2009.) internet se već dokazao kao izuzetno sredstvo u obrazovanju i znanosti. U stvari, internet ima neograničen potencijal i motivacija je za poticanje i zadovoljavanje njihove prirodne znatiželje i želje za znanjem. Ukoliko se spoji internet i informacijski pismena osobu dobijemo kompetentnu osobu koja može prenositi znanja, jer informacijski pismena osoba je ona koja lako pronalazi informacije koje su joj potrebne, prerađuje ih i koristiti nađene informacije na način da i drugi mogu učiti iz njih. Računalna i informacijska pismenost je sposobnost pojedinca da koristi računala kako bi istraživao, stvarao i komunicirao radi

učinkovitog sudjelovanja kod kuće, u školi, na radnome mjestu i u društvu. (NCVVO, 2016.)

3. EU projekti i programi u CARNetu

S ciljem praćenja najnovijih svjetskih trendova, postignuća i politika u području IKT-a, infrastrukture i obrazovanja, te razvoja novih usluga i inicijativa, CARNet sudjeluje u europskim projektima kroz koje se uključuje u europske mreže i aktivnosti. Uključivanjem u međunarodna partnerstva i međunarodne projekte, CARNet je u mogućnosti sufinancirati postojeće i nove usluge iz fondova Europske Unije, a na taj način izgrađuje i ljudske i administrativne kapacitete za sudjelovanje u strukturnim i drugim programima nakon ulaska Republike Hrvatske u Europsku Uniju. (CARNet, 2016.)

E-škole je projekt koji trenutno traje, a puni naziv cjelokupnog programa glasi *e-Škole: Cjelovita informatizacija procesa poslovanja škola i nastavnih procesa u svrhu stvaranja digitalno zrelih škola za 21. stoljeće.*

U digitalno zrelim školama adekvatna uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) doprinosi:

- učinkovitom i transparentnom upravljanju školom
- razvoju digitalno kompetentnih nastavnika spremnijih za primjenu inovacija u vlastitim pedagoškim praksama te
- razvoju digitalno kompetentnih učenika spremnijih za nastavak školovanja i konkurentnijima na tržištu rada.

Ukupna vrijednost pilot projekta *e-Škole* je 306.853.186 kn, od čega je EU financiranje 193.690.148 kn (Europski fond za regionalni razvoj - EFRR) i 67.135.059 kn (Europski socijalni fond - ESF) te nacionalno sufinanciranje 46.027.977 kn. (CARNet, 2016.)

Ovim projektom razvijaju se nekoliko bitnih komponenti koje pomaže ostvarenju navedenih doprinosa: izgradnja lokalnih mreža u školama, razvoj e-usluga za poslovne i nastavne procese, primjena IKT-a u nastavi, digitalizacija obrazovnih sadržaja, nabava potrebne IKT opreme za škole i nastavnike, te obrazovanje i podrška svim sudionicima uključenima u proces informatizacije škola. Osim ovih doprinosa projekt će indirektno utjecati i na nastavnike koji će poboljšati svoje znanje o IKT-u. Jedan od završenih projekata je *ICT Curricula*. Ovom projektu

glavni cilj je osuvremeniti osnovnoškolski kurikulum jasno postavljajući ishode učenja u međupredmetnoj temi informacijske i komunikacijske tehnologije na području 8 predmeta (matematika, hrvatski jezik, fizika, povijest, zemljopis, kemija, biologija i strani jezik) u 4 osnovnoškolska razreda (od 5 do 8 razreda).

4. Erasmus +

Erasmus+ najveći je program Europske unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport te obuhvaća razdoblje od 2014. do 2020. godine. Također obuhvaća sve europske i međunarodne programe i inicijative Europske unije u području obrazovanja (opće obrazovanje, visoko obrazovanje, obrazovanje odraslih), osposobljavanja (strukovno obrazovanje i osposobljavanje), mladih i sporta. Erasmus+ usmjeren je jačanju znanja i vještina te zapošljavanju europskih građana, kao i unaprjeđivanju obrazovanja, osposobljavanja te rada u području mladih i sporta. Posebno je usmjeren povezivanju obrazovanja, osposobljavanja i sektora mladih s poslovnim sektorom, te je otvoren za njihove zajedničke projekte. Erasmus+ zamijenio je sedam postojećih programa iz generacije 2007. – 2013. Program za cjeloživotno učenje s potprogramima Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius i Grundtvig, program Mladi na djelu te pet programa međunarodne suradnje Erasmus Mundus, Tempus, Alfa, Edulink i Program suradnje s industrijaliziranim državama i teritorijima. Prvi se put uvodi i podrška području sporta. (Agencija za mobilnost i programe EU, 2016.)

Erasmus+ donosi niz novina u odnosu na svoje programske prethodnike. Najvažnije su među njima:

- jača povezanost politika EU-a s programima dodjeljivanja financijske potpore
- pojednostavljivanje strukture i provedbe: aktivnosti sistematizirane po područjima, jednostavniji izračuni financijske potpore (paušalni iznosi)
- naglasak na kvaliteti projekta (sadržaju mobilnosti, proizvodu/rezultatu)
- jača diseminacija i bolja iskorištenost rezultata projekta
- održivost rezultata nakon završetka projekta
- bolja povezanost s potrebama tržišta rada
- veća EU dodana vrijednost.

Objedinjavanje aktivnosti koje pripadaju istim područjima kao i veća strateška usmjerenost na ciljeve javnih politika odražavaju se i u strukturi programa Erasmus+. Osim toga cilj programa Erasmus+ je poboljšanje kvalitete odgoja, poučavanja i učenja od predškolske do srednjoškolske razine obrazovanja u školama i vrtićima diljem Europe. Njime će se osobama zaposlenima u području predškolskog odgoja i školskog odgoja i obrazovanja pružiti prilike za razvijanje profesionalnih vještina i suradnju s partnerima u Europi. Predviđene su aktivnosti koje podupiru razmjenu dobre prakse i testiranje inovativnih pristupa s ciljem rješavanja zajedničkih izazova kao što su rano napuštanje škole i niska razina osnovnih vještina.

Erasmus+ strukturiran je prema sljedećim aktivnostima:

- Ključna aktivnost 1 – Mobilnost u svrhu učenja za pojedince
- Ključna aktivnost 2 - Suradnja za inovacije i razmjenu dobre prakse
- Ključna aktivnost 3 - Podrška reformi politika
- Program Jean Monnet
- Sport

Aktivnosti Jean Monnet podržavaju akademske module, katedre i centre izvrsnosti u svrhu razvijanja obrazovnih sadržaja te jačanja podučavanja, nastave i istraživanja vezanih uz europske integracije, rasprave o europskim politikama s akademskom zajednicom, a koje će biti podržane putem mreža i projekata, potporu ustanovama i udruženjima za aktivnosti vezane uz EU studije i EU pitanja, studije i konferencije koje nositeljima javnih politika mogu omogućiti nove uvide i konkretne savjete od strane akademske zajednice, a vezano uz tekuća pitanja Unije. Aktivnosti u području sporta pružaju potporu zajedničkim partnerstvima (čiji je cilj promicanje integriteta sporta, podupiranje inovativnih pristupa provedbi načela EU-a u dobrom upravljanju u sportu), neprofitnim europskim sportskim događanjima, poboljšanju baze dokaza za izradu politike putem studija, sportski forum EU-a i slično. (Agencija za mobilnost i programe EU, 2016.)

Erasmus+ nudi mogućnosti međunarodne mobilnosti za pojedince te međunarodne suradnje za organizacije, među ostalim:

- provođenje razdoblja studija u inozemstvu
- obavljanje stručne prakse

- stručna usavršavanja i osposobljavanja
- volontiranja
- razmjene mladih
- rad na međunarodnim projektima usmjerenima na modernizaciju i internacionalizaciju sektora obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta.

Zainteresirani pojedinci prijavljuju se putem svojih ustanova. Uz to, program nudi mogućnosti suradnje ustanovama iz cijelog svijeta kroz aktivnosti združenih diplomskih studija i jačanja kapaciteta u visokom obrazovanju. Proračun ovoga sedmogodišnjeg programa je 14,7 milijardi eura, što je čak 40 posto više u odnosu na proračune prethodne generacije programa.

Aktivnosti programa Erasmus+ provedbeno mogu biti centralizirane (u nadležnosti Izvršne agencije za obrazovanje, audiovizualne medije i kulturu Europske komisije - EACEA) i decentralizirane (u nadležnosti nacionalnih agencija uspostavljenih u svim programskim državama - državama koje u potpunosti sudjeluju u svim aktivnostima programa Erasmus+).

Agencija za mobilnost i programe Europske unije hrvatska je nacionalna agencija za Erasmus+, što podrazumijeva informiranje i savjetovanje, raspisivanje javnih natječaja za dodjelu financijske potpore za aktivnosti mobilnosti i strateških partnerstava, zaprimanje prijava, njihov odabir, ugovaranje i financiranje projekata te nadziranje i praćenje njihove provedbe. (Agencija za mobilnost i programe EU, 2016.)

Sudjelovati mogu sljedeće organizacije u zemljama sudionicama:

- škole i vrtići (od predškolske do srednjoškolske razine)
- tijela lokalnih i regionalnih vlasti nadležnih za škole
- organizacije aktivne u području školskog obrazovanja (neke su aktivnosti namijenjene samo školama i lokalnim ili regionalnim vlastima)

4.1. Europski duh u našoj zajednici

Projekt *Europski duh u našoj zajednici* ostvaruje se u okviru nastavnih, izvannastavnih i izvanučioničkih aktivnosti učenika, tečajeva jezika i kulture, gostovanja i kulturnih manifestacija u školi Sesevetska Sopnica. Ciljna skupina

obuhvaćena ovim projektom su učenici, djelatnici škole, roditelji i članovi zajednice. Projekt se ostvaruje u jezično-komunikacijskom, društveno-humanističkom i kulturnom području. Ovaj projekt dobio je nagradu povodom obilježavanja Europskog dana jezika 2015. godine. Projekt obuhvaća mnogobrojne i raznovrsne aktivnosti škole prijavitelja s ciljem promocije višejezičnosti i multikulturalnosti te poticanja učenja stranih jezika. Okosnicu projekta čine gostovanja Comenius asistenata i drugih izvornih govornika, koja su vrlo dobro uklopljena u rad čitave škole i iskorištena kao poticaj za organizaciju i provedbu niza raznovrsnih aktivnosti koje značajno doprinose unapređenju kvalitete rada škole prijavitelja u cjelini, a posebice kvalitete poučavanja i učenja jezika. Projekt uključuje više ciljnih jezika (talijanski, španjolski, grčki, engleski, hrvatski). (Osnovna Škola Sesevetska Sopnica, 2014.)

Slika 1. Gost predavač iz Indonezije

Promovirajući multikulturalnost, višejezičnost te učenje stranih jezika postavljeni su temelji drugačije škole, one u kojoj se oživotvoruju nastavni sadržaji upoznavanjem stranih državljana, njihovih jezika, kultura i običaja. U školi tijekom cijele godine u okviru programa Erasmus+ borave strani studenti, a nastoje ugostiti i brojne strane predavače iz različitih zemalja koji obogaćuju njihovo znanje o stranim kulturama. Istodobno učenici usavršavaju komunikaciju na stranim jezicima, a osnažuje se i njihova motivacija za učenje. Uspoređujući strane s vlastitom kulturom i običajima u

školi se šire granice tolerancije, uči se istinski poštovati različitosti i osvježuje se činjenica kako različitosti ne razdvajaju, već obogaćuju.

4.2. Be smart, be safe

Projekt *Be smart, be safe* namijenjen je djeci od 10 do 15 godina starosti i obuhvaća škole iz Švedske, Francuske, Italije, Cipra i Hrvatske. Započeo je 2012. godine, a trajao je dvije godine. U projektu je bilo uključeno oko 1500 učenika, njihovih učitelja, roditelja i članova lokalne zajednice. Projekt se bavi načinima kako učenicima podići svijest o odgovornijem i sigurnijem korištenju interneta, o njegovim dobrim i lošim stranama te kako ga koristiti u nastavi svih predmeta. Istovremeno se učenici upoznaju s vođenjem međunarodnih projekata, komuniciraju i surađuju s vršnjacima iz različitih dijelova Europe te koriste engleski jezik u svim vidovima sporazumijevanja. Krajnji cilj projekta je priprema i izrada različitih materijala o sigurnosti na internetu, od knjižica sa savjetima o sigurnosti na internetu, digitalnog časopisa i časopisa u klasičnom obliku, nekoliko kratkih filmova do smjernica za prihvatljivo korištenja interneta i mobilnih uređaja u školi te mrežne stranice projekta (besmartbesafe.eu) na kojoj su objavljene sve navedene aktivnosti.

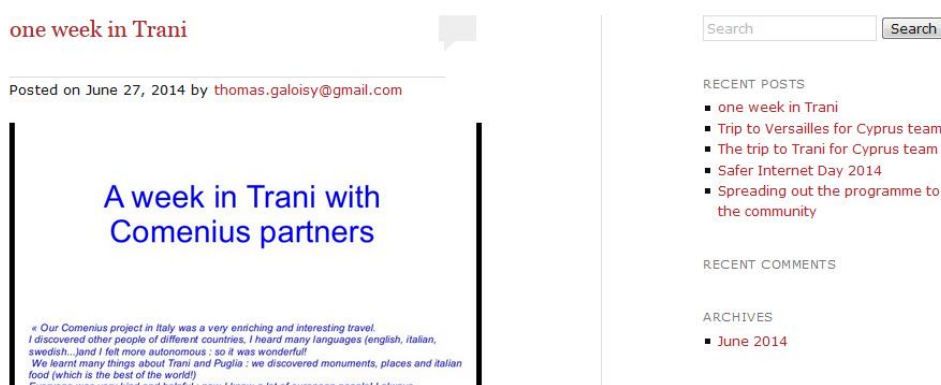
Slika 2. Be smart, be safe

Rad na projektu započeo je radionicom o izradi interaktivnih sadržaja korištenjem programa Zondle. Nakon svladavanja osnova, učenici su u međunarodnim skupinama izrađivali svoje igre u Zondleu o različitim aspektima internetske

sigurnosti. Druga je radionica bila posvećena društvenim mrežama (korištenje društvenih mreža u obrazovanju, roditeljska zaštita i kontrola, uvjeti korištenja društvenih mreža, online komunikacija i zaštita privatnosti te ovisnost o društvenim mrežama). Svoje su zaključke učenici prezentirali pred cjelokupnim projektnim timom i gostima iz CARNeta. Ostale radionice održale su zemljama sudionicima projekta.

Posebnost projekta *Be smart, be safe* je u tome da se mnoge aktivnosti planiraju i provode u suradnji s učenicima, uz uvažavanje njihovih potreba, savjeta i znanja. Takva suradnja daje konkretne i primjenjive rezultate koji često proizlaze i iz osobnog iskustva učenika. Zato su aktivnosti koje se provode u projektu *Be smart, be safe* nužno potrebne svakom školskom sustavu. Financijska potpora dobivena je u sklopu Programa za cjeloživotno učenje preko Agencije za mobilnost i programe Europske unije. (Bilić-Marković, Kralj, 2014.)

Be Smart, Be Safe: Project Blog

Slika 3. Blog projekta Be smart, be safe

4.3. Projekt Šafran

Projekt Šafran namijenjen je učenicima u dobi od jedanaest do osamnaest godina. Projekt je cjelogodišnja aktivnost u koju se svake godine uključuju škole iz cijeloga svijeta.

Projekt Šafran (The Crocus Project) na opipljiv način upoznaje mlade ljude s temom Holokausta i podiže svijest o opasnostima diskriminacije, predrasuda i nesnošljivosti.

Uključivanje djece u sadnju lukovica i promatranje cvijeća kako raste potiče kontinuirano učenje o važnosti tolerancije i poštovanja.

Irska zaklada za obrazovanje o Holokaustu (Holocaust Education Trust Ireland) opskrbljuje škole lukovicama žutog šafrana koje se u jesen sade u znak sjećanja na milijun i pol židovske djece i tisuće druge djece koja su umrla u Holokaustu. Žuti cvjetovi podsjećaju na žute Davidove zvijezde koje su Židovi bili prisiljeni nositi pod nacističkom vlašću. Šafran cvate krajem siječnja ili početkom veljače, otprilike u vrijeme Međunarodnog dana sjećanja na Holokaust (27. siječnja). Kada se ljudi dive cvijeću, djeca mogu objasniti što ono predstavlja.

Holocaust Education Trust Ireland
Learning from the past - lessons for today

Clifton House, Lower Fitzwilliam Street, Dublin 2, Ireland. Tel: + 353 1 6690593
 Email: info@hetireland.org www.hetireland.org

The Crocus Project

Registration Form

Please complete the form in full, especially the full postal address of the school and telephone number

Name of School	Postal Address of School
Telephone number	Email Address
Number of Pupils participating in the project in your class or year*	Teacher contact name

*This project is not intended for the whole school. It is for one class or one year.

Please complete this form and return by email/post to HETI by the 23 September 2016:

Slika 4. Upisnica za Šafran projekt

Slika 5. Sadnja šafrana u osnovnoj školi Drenje

4.4. Prijave za projekt

Agencija za mobilnost i programe Europske unije svake godine raspisuje javni natječaj (Poziv na podnošenje prijedloga u okviru programa Erasmus+) unutar kojeg se navode načini i uvjeti sudjelovanja u programu. Natječaj se obično raspisuje krajem tekuće godine za sljedeću godinu.

Prema navedenom pozivu otvorene su sljedeće aktivnosti:

- Ključna aktivnost 1 (KA1) – Obrazovna mobilnost pojedinaca
- Ključna aktivnost 2 (KA2) – Suradnja za inovacije i razmjenu dobre prakse
- Ključna aktivnost 3 (KA3) – Podrška reformi politike.

Programom je za 2016. g. predviđen proračun od više od 1,8 milijardi eura, a od toga za Republiku Hrvatsku više od 15 milijuna eura. Prijave na Erasmus+ predaju se elektroničkim putem. Prijavne obrasce za Ključnu aktivnost 1 i Ključnu aktivnost 2 moguće je ispuniti na hrvatskom ili engleskom jeziku. Za sudjelovanje u programu Erasmus+ ustanove se trebaju registrirati putem online alata Europske komisije pod nazivom URF (Unique Registration Facility). (Agencija za mobilnost i programe EU, 2016.)

Završetkom registracije ustanovi će se dodijeliti jedinstveni PIC broj (Participant Identification Code) koji ćete koristiti prilikom ispunjavanja prijavnog obrasca.

URF alat omogućuje dvije aktivnosti: registraciju ustanove i ažuriranje podataka ustanove.

Prema agenciji za mobilnost i programe EU-a kad se jednom registriira pri URF-u i dobije PIC broj više se ne može registrirati za dodjelu novog PIC-a nego se istim koriste za sve buduće prijave.

Nakon registracije i dobivanja PIC broja, a najkasnije do trenutka prijave, ustanove su obvezne dodati na URF portal dokumente o pravnoj osobi (Legal entity form) i financijskoj identifikaciji (Financial identification form). Ako zatraženi iznos financijske potpore premašuje 60 000 EUR, a prijavu podnosi privatna ustanova, potrebno je dodati i račun dobiti i gubitka te bilancu za posljednju dostupnu godinu.

Obrasci za prijavu sastoje se od 28 stranica. Na početnoj stranici pod točkom A. nalaze se opće informacije, dok se pod točkom B. traži od prijavitelja da ispuni opće podatke.

B. Context	
Programme	Erasmus+
Key Action	Cooperation for innovation and the exchange of good practices
Action	Strategic Partnerships
Which field is the most impacted?	Strategic Partnerships for Schools Only
Main objective of the project	Exchanges of Practices
Call	2016
Round	Round 1
Deadline for Submission (dd-mm-yyyy hh:nn:ss - Brussels, Belgium Time)	31-03-2016 12:00:00
Language used to fill in the form	<input type="text"/>
B.1. Project Identification	
Project Title	<input type="text"/>
Project Acronym	<input type="text"/>
Project Start Date (dd-mm-yyyy)	<input type="text"/>
Project Total Duration (Months)	<input type="text"/>

Slika 6. početna stranica obrasca za prijavu

C. Priorities

Please select the most relevant horizontal or sectoral priority according to the objectives of your project.

Please select other relevant horizontal or sectoral priorities according to the objectives of your project.

Please comment on your choice of priorities.

Slika 7. stranica obrasca za prijavu europskog projekta

Pod točkom C. od prijavitelja se traži da unese prioritete projekta, te da komentira svoj odabir.

F. Preparation

Please describe what will be done in preparation by your organisation and by your partners before the actual project activities take place, e.g. administrative arrangements, etc.

F.1. Project Management

How will you ensure proper budget control and time management in your project?

How will the quality of the project's activities and results be monitored and evaluated? Please mention the involved staff profiles and frequency of such quality checks.

What are your plans for handling project risks (e.g. conflict resolution processes)?

Slika 8. stranica obrasca za prijavu europskih projekata

U sljedećim točkama detaljno se opisuje svaki korak projekta, te određuje budžet.

I. Budget

For further information please consult the Programme Guide for the overview of funding rules. Please note that all amounts must be expressed in Euros.

I.1. Project Management and Implementation

PIC of Organisation	Role of Organisation	Name of the Organisation
		Total Grant Requested

I.2. Transnational Project Meetings

PIC of Sending Organisation	Total No. of Meetings	Total No. of Participants	Distance Band	Grant per Participant	Grant Requested
				Total	

I.3. Special Needs

PIC of Organisation	No. of Participants With Special Needs	Description	Grant Requested
			Total

I.4. Exceptional Costs

Total

Slika 9. stranica obrasca za prijavu europskih projekata

FORM VERSION: 3.0.7

J. Project Summary

Please provide a short summary of your project. Please recall that this section [or part of it] may be used by the European Commission, Executive Agency or National Agencies in their publications. It will also feed the Erasmus+ dissemination platform.

Be concise and clear and mention at least the following elements: context/background of project; objectives of your project; number and profile of participants; description of activities; methodology to be used in carrying out the project; a short description of the results and impact envisaged and finally the potential longer term benefits.

In view of further publication on the Erasmus+ dissemination platform, please also be aware that a comprehensive public summary of project results will be requested at report stage(s). Final payment provisions in the contract will be linked to the availability of such summary.

Please provide a translation in English.

Slika 10. stranica obrasca za prijave europskih projekata

Pod točkom J. traži se kratki sažetak projekta. Ovaj sažetak koristit će Europska komisija. Kod pisanja se treba držati propisanih elemenata te biti jasan i točan.

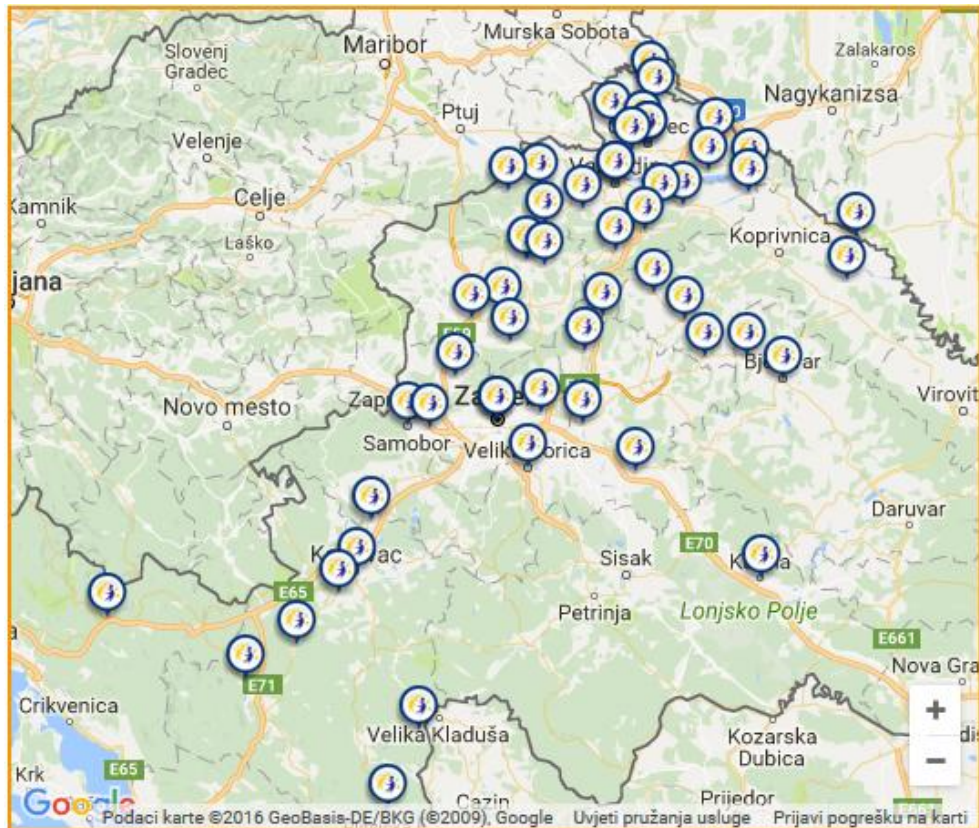
5. etwinning

Etwinning je zajednica škola u Europi koja je ove (2016. godine) proslavila 10 godina rada, a nudi platformu za odgojno – obrazovne djelatnike (učitelje, ravnatelje, knjižničare, itd), koji rade u školama i dječjim vrtićima europskih država sudionica eTwinninga. Putem ove platforme članovi mogu komunicirati, surađivati, razvijati projekte, razmjenjivati znanja i iskustva te postati dijelom najzanimljivije obrazovne zajednice u Europi. Aktivnost eTwinning promiče suradnju europskih škola putem informacijsko - komunikacijskih tehnologija (IKT), pružajući pritom podršku, alate i usluge za škole. Prema Navracicsu (2016.) iskustvo s etwinningom pomoglo je sudionicama da razviju jezične i vještine IKT-a te da razumiju drugačije kulture, u skladu s ciljevima postavljenim još prilikom pokretanja platforme 2005. godine.

Dostupan na 28 jezika, portal danas okuplja gotovo 301 944 članova uključenih u više od 40 000 projekata diljem Europe. Najviše projekata radi se u srednjem školstvu čak 44%, 30% se radi u osnovno školstvu i pred školstvu, dok se ostatak radi u visokom školstvu. Ove brojke zasnovane su na statistikama iz siječnja 2016. godine. Kada se govori o predmetima iz kojih se izrađuju projekti, to su najčešće strani jezici i informacijsko-komunikacijska tehnologija. Portal učiteljima pruža online alate za pronalaženje projektnih partnera, za otvaranje novih projekata, razmjenu ideja i primjera dobre prakse te započinjanje suradnje, koristeći razne prilagođene alate dostupne na eTwinning platformi. (eTwinning, 2016.)

Započeti rad u etwinningu vrlo je lako, upisavši nekoliko podataka o sebi i matičnoj školi kreira se korisnički račun s kojim se može pristupiti radnoj površini. Pristupivši radnoj površini može se stupiti u kontakt s drugim etwinnerima, razmijeniti ideje, zajedno učiti i planirati buduće zajedničke aktivnosti.

U Republici Hrvatskoj prijavljeno je 1446 škola, 5318 članova, otvoreno je 573 projekta, a zatvoreno 1367 projekata.

Slika 11. Škole sudionice etwinninga u sjeverozapadnoj Hrvatskoj

5.1. Alati

Postoje tri razine etwinninga, a to su: desktop, twinspace i javni portal. Svaka od ovih razina ima svoje vlastite alate. Na javnom portalu nalaze se alati za objašnjavanje, podršku, prijavu i inspiraciju. Na desktop razini osim objašnjavanja i podrške nalaze se programi za profesionalni razvoj, upravljanje projektima, pronalaženja partnera, komuniciranje i društvene mreže. Alatu twinspace može se pristupiti čim prijavu na projekt odobri Nacionalna služba za podršku. Twinspace je alat za upravljanje članstvom. Ovdje se može pozvati učenike i upravljati njihovim pristupom, također može se koristiti interni sustav za slanje poruka, osim toga postoji i područje na kojem učitelji mogu komunicirati bez vidljivosti učenicima, ali postoji i područje gdje učenici mogu komunicirati.

Slika 12. Javni portal

Slika 13. eTwinning desktop

Slika 14. TwinSpace

5.2. Moduli

eTwinning Moduli su kratke aktivnosti koje se mogu uključiti u svaki eTwinning projekt, bez obzira na temu. Moduli su dobar početak projekta, mogu se koristiti kao odmak od uobičajenih aktivnosti u radu ili kao alat za ocjenjivanje na kraju procesa. Mnogi učitelji traže inovativne načine podučavanja stranih jezika i poticanja interesa i znatiželje svojih učenika. To je naravno pravi razlog za uključivanje u eTwinning, jer škole partneri pomažu jedni drugima. Neki od modula koji se mogu naći na stranicama etwinninga su: MYLO & Voki, Europa zajedno, Nacrtaj me i drugi.

5.2.1. MYLO & Voki

MYLO je osmišljen kako bi potaknuo mlade na učenje jezika, povećao njihovu jezičnu kompetenciju i ohrabrio ih na izražavanje na stranom jeziku. Ove aktivnosti su osmišljene kao nizovi izazova i svaki izazov je osmišljen kao zasebna i zaokružena cjelina za učenje, promicanje učenja jezika putem kreativnosti, rješavanja zadataka, donošenje odluka i propitivanja. VOKIS se može vrlo lako izraditi, a oni pomažu učenicima zadržati anonimnost i tako im pomažu da se osjećaju manje sputanima radi vlastitih sposobnosti izražavanja na stranom jeziku.

Partneri učitelji moraju surađivati na izboru jezika koji će promicati među svojim učenicima - to može biti isti jezik ili mogu svaki odabrati svoj jezik, ovisno o geografskom položaju. Od tehničkih uvjeta, učenici moraju imati pristup računalnim mikrofonomima, te pristup učionici sa računalima u školi. Detaljan plan svakog od koraka može se pronaći na stranicama etwinninga.

5.2.2. Misija Europe

Misija Europe također je jedan od modula koji promiče višejezičnost. Misija Berlin, Misija Kraków i Misija Pariz pružaju zanimljiv pristup učenju jezika u 26 epizoda. Iako se ova web stranica može koristiti sa učiteljem u razredu izvan partnerstva, Misija Europa može biti osnova izvrsnog programa suradnje unutar eTwinninga.

Unutar najjednostavnijeg formata ovog programa, učitelji u partnerstvu mogu odlučivati:

- Koji jezik će odabrati (npr. hoće li to biti "novi" jezik za oba partnera?).
- Raditi na jednoj aktivnosti dnevno (ili svakih nekoliko dana).
- Omogućiti učenicima organiziranje međusobnih testova ili međusobno uvježbavanje rečenica putem Skype-a ili sličnog alata.
- Predstaviti učenicima **TwinSpace** i *Kutak za učenike* i pokazati im raspoložive alate.
- Učenici mogu (mogu raditi u grupama) sami postaviti svoje ciljeve i načine usvajanja jezika.

5.3. Projektni kompleti

Osim modula na stranicama etwinninga mogu se pronaći i već gotovi projektni kompleti koji vode korisnike korak po korak do uspjeha. Korisnik može odabrati iz kojeg predmeta želi projekt, te koje kompetencije mora obuhvaćati.

Jedan od takvih projekata je Alat (toolkit) za Nano-eTwinning. NANOYOU potiče mlade na uključivanje u učenje o nanotehnologijama kroz izložbe, računalne igrice, eksperimente koji se provode online te ostale zabavne i kreativne aktivnosti posebno

osmišljene za mlade. Ovaj je alat (toolkit) izrađen u sklopu „Nanoyoua” kojega je financirala Europska unija iz Sedmog okvirnog programa za istraživanje i razvoj EU. Predmeti koje obuhvaća su: informatika, matematika, prirodne znanosti i tehnologija. Neki od pedagoških ciljeva ovog projekta su: poticanje učenika na razvijanje sposobnosti komuniciranja na stranom jeziku radi razmjene informacija o temama iz znanosti, poticanje učenika na pisanje članaka o znanstvenim pitanjima i inovacijama povezanim s nanotehnologijama... Korisnik koji se odluči za projekt može na stranici pronaći partnere kao i detaljnu razradu plana projekta.

Hello! I am a headteacher of my school, Arts Highschool "Balasa Doamna". I'm writing from Targoviste, Romania. There are 600 students and 70 teachers in my school. The students are studying music and arts, in special classes. The age group of our students are 6-19. At the moment, we want to join a new project. So at this term we want to be partner in eTwinning Project. My email: canto_nescu@yahoo.com

Carmen Antonescu, 02.02.2016

Hi! I am an English teacher at a high school in Kayseri, Turkey, and I would like to join this project. My email is mdorukozcan_38@hotmail.com Thank you.

Ömer Özcan, 02.03.2016

I am an Math teacher at a primary school in Bosnia , and I would like to join this project amra.mujic3@gmail.com

Amra Mujic, 02.06.2016

Os temas propostos neste projeto parecem-me muito pertinentes para trabalhar na disciplina de Cidadania, pelo que gostaria de aderir ao projeto em 2016/2017. ebuisprof@gmail.com

Luís Bernardino, 28.06.2016

Slika 15. Traženje partnera za projekt

6. Istraživanje

Europski projekti sve se češće spominju u osnovnoškolskom obrazovanju. Učitelji i nastavnici educiraju se putem različitih izvora kako bi što bolje pripremili projekte i povukli što više novaca. Osim vještina koji svaki učitelj posjeduje, potrebno je poznavanje informacijsko-komunikacijske tehnologije. Ovim istraživanjem želi se saznati koliko učitelji i nastavnici znaju o europskim projektima, jesu li uključeni u neke od njih, te koja je uloga IKT-a u ostvarivanju tih ciljeva kao i smatraju li se kompetentnim za korištenje IKT-a u projektima.

Cilj istraživanja

Cilj istraživanja bio je utvrditi kolika je uloga informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT) u ostvarivanju ciljeva europskih projekata u osnovnoškolskom obrazovanju.

Problem istraživanja

Ispitati koliko učitelji i nastavnici znaju o europskim projektima, sudjeluju li u nekima od njih, te koja je uloga informacijsko-komunikacijske tehnologije u ostvarivanju ciljeva kao i smatraju li se kompetentnim za korištenje IKT-a u projektima.

Hipoteza istraživanja

Informacijsko-komunikacijska tehnologija ima veliku ulogu u ostvarivanju ciljeva europskih projekata.

6.1. Metodologija

Postupak

Podaci za provedeno istraživanje prikupljaju se u razdoblju od 20. ožujka do 25. travnja 2016. godine anketnim upitnikom.

Sudionici istraživanja bili su informirani o svrsi provedbe istraživanja te o sadržaju anketnog upitnika, kao i načinu ispunjavanja. Anketiranje je bilo anonimno.

Mjerni instrument

Mjerni instrument čini anketni upitnik koji sadrži opća pitanja, poput spola i dobi, te pitanja koja se odnose na informiranost o europskim projektima, kao i vlastitu procjenu o znanju i primjenjivosti informacijsko-komunikacijske tehnologiju kod izrade projekata.

Metoda obrade podataka

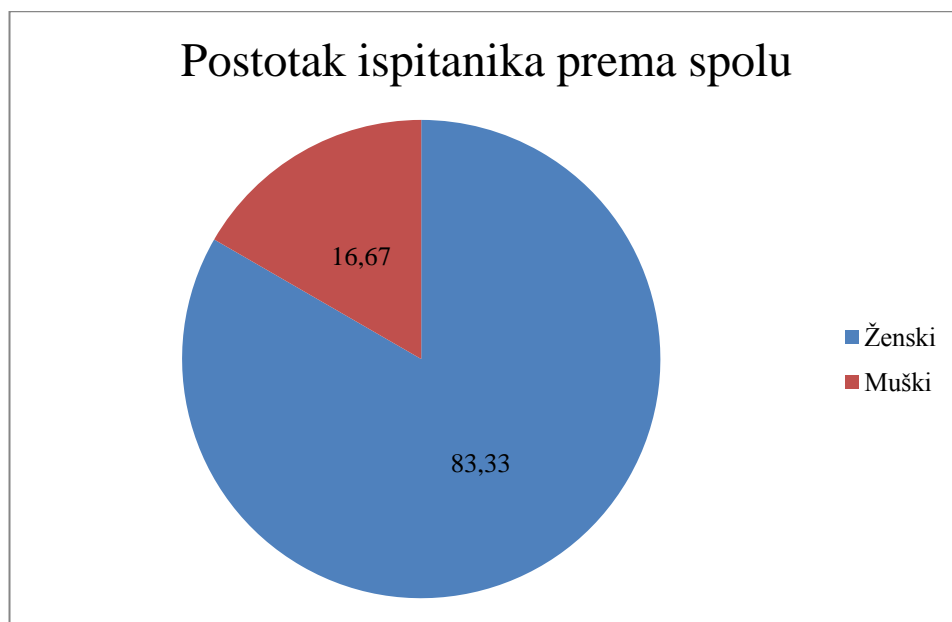
Rezultati su obrađeni i prikazani u postotku ispitanika 3D tortnim rascjepanim grafikonima, linijskim i stupčastim grafikonima. Anketni listići statistički su obrađeni u Microsoft Excel-u

Uzorak ispitanika

U istraživanju su sudjelovala 102 ispitanika Varaždinske županije, učitelji i nastavnici četiriju osnovnih škola.

6.2. Rezultati

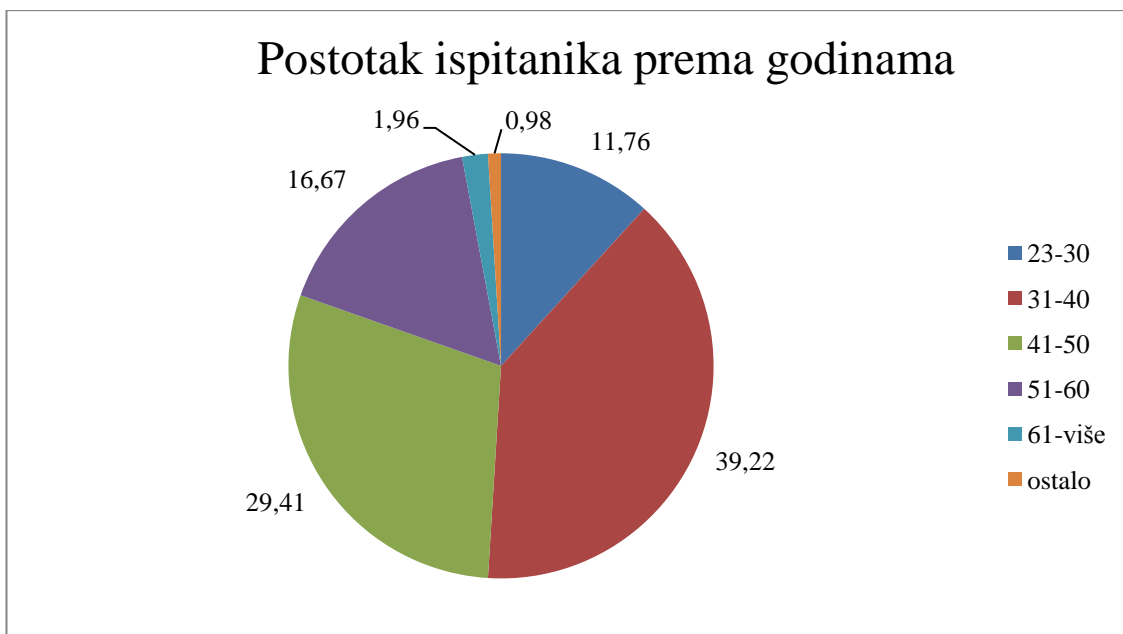
Istraživanje je provedeno tijekom ožujka i travnja 2016. godine na učiteljima i nastavnicima četiriju osnovnih škola u Varaždinskoj županiji na uzorku od 102 ispitanika. Od ukupnog broja ispitanika 85 je ženskog spola, što čini 83,33% dok je 17 ispitanika bilo muškog spola odnosno 16,67% od ukupnog broja ispitanika.

Grafikon 16. Postotak ispitanika prema spolu

Koliko imate godina?

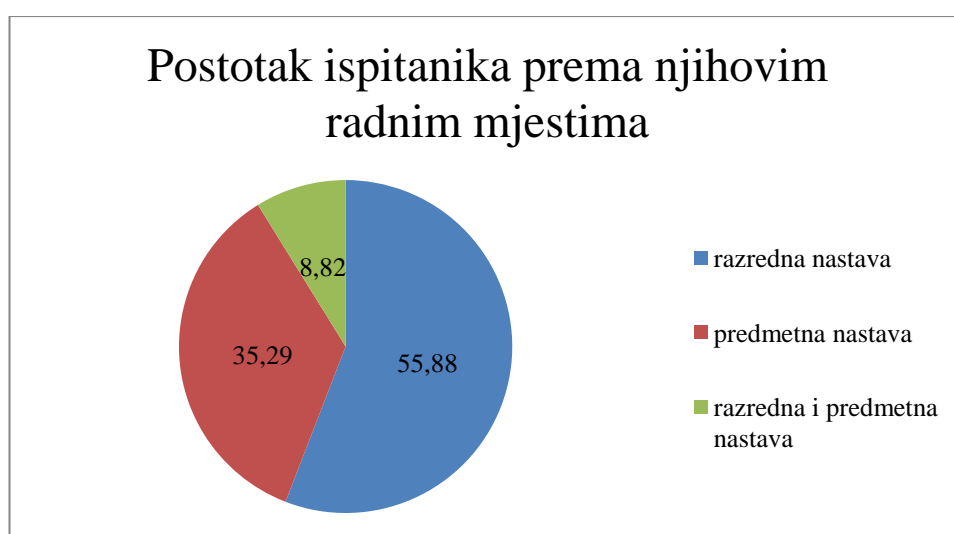
Najviše ispitanika nalazi se u dobnoj skupini između trideset i jedne i četrdesete godine, čak njih četrdeset, što čini 39,22%. Trideset ispitanika nalazi se u dobnoj skupini od četrdeset i jedne do pedesete godine što čini 29,41% ukupnog broja ispitanika. 16,67% ispitanika nalazi se u dobnoj skupini od pedeset i jedne do šezdesete godine, a čine je sedamnaest nastavnika i učitelja. Nadalje, u dobnoj skupini od dvadeset i treće do tridesete godine nalazi se dvanaest ispitanika, što čini 11,76%. Najmanji broj ispitanika nalazi se u dobnoj skupini od šezdeset i jedne godine na dalje dvoje ispitanika, odnosno 1,96% i u dobnoj skupini koju smo naveli kao ostalo jedan ispitanika, odnosno 0,98% .

Grafikon 17. Postotak ispitanika prema godinama

Učitelj/učiteljica ili nastavnik/nastavnica ste u?

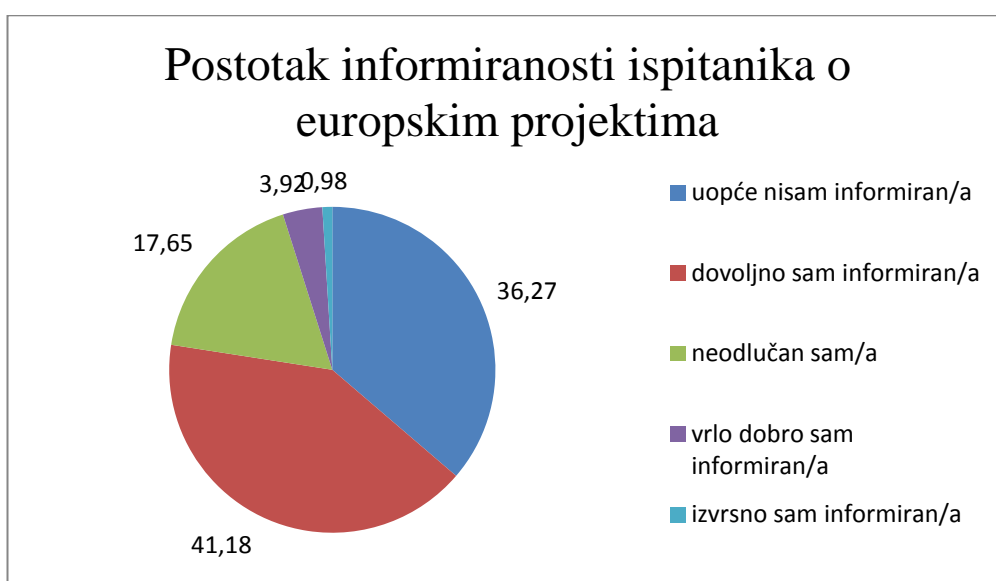
Istraživanje je pokazalo da se 57 ispitanika od ukupno 102 nalazi na radnom mjestu učitelja/ učiteljice u razrednoj nastavi, što čini 55,88%. Na radnom mjestu nastavnika/ nastavnice u predmetnoj nastavi bilo je 36 ispitanika, odnosno 35,29%, dok je u razrednoj i predmetnoj nastavi bilo ukupno 9 ispitanika, što čini 8,82% od ukupnog broja ispitanika.

Grafikon 18. Postotak ispitanika prema njihovim radnim mjestima

Koliko ste informirani o europskim projektima u osnovno školskom obrazovanju?

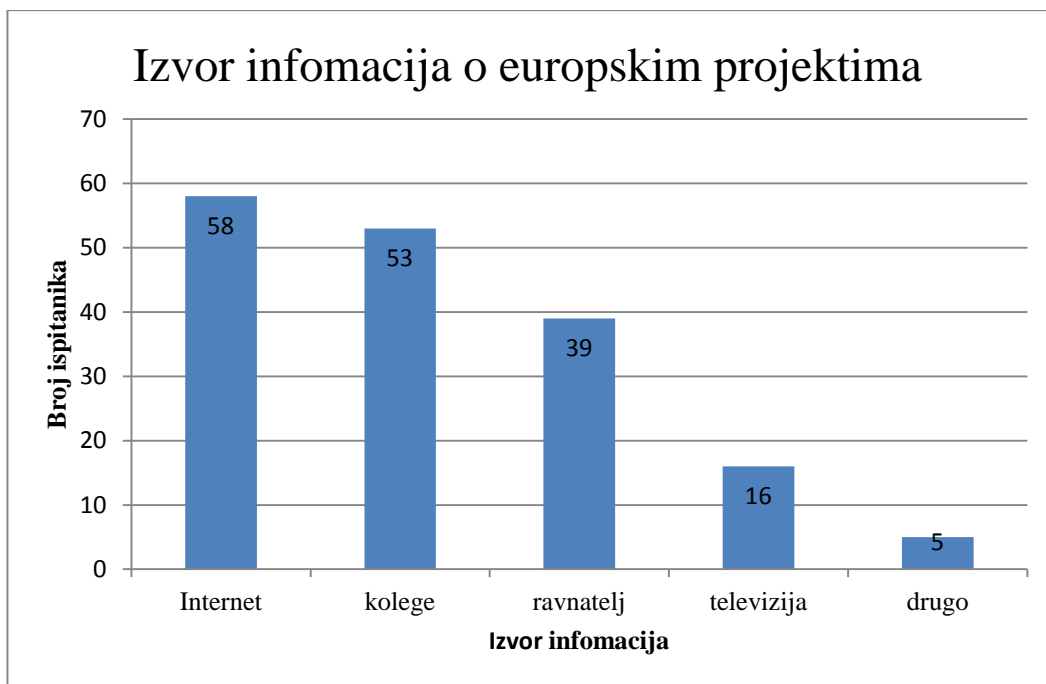
Na pitanje koliko su ispitanici informirani o europskim projektima u osnovnoškolskom obrazovanju čak 37 njih odnosno 36,27% smatra da nije informirano. Dovoljno informiranim smatra se 42 ispitanika, što čini 41,18%. Osamnaest ispitanika smatra se neodlučnim, što čini 17,65%. 3,92% odnosno 4 ispitanika smatra se vrlo dobro informiranim, dok samo jedan ispitanik smatra da je izvrsno informiran i čini 0,98% od ukupnog broja ispitanika.

Grafikon 19. Postotak informiranosti ispitanika o europskim projektima

Gdje pronalazite informacije o europskim projektima?

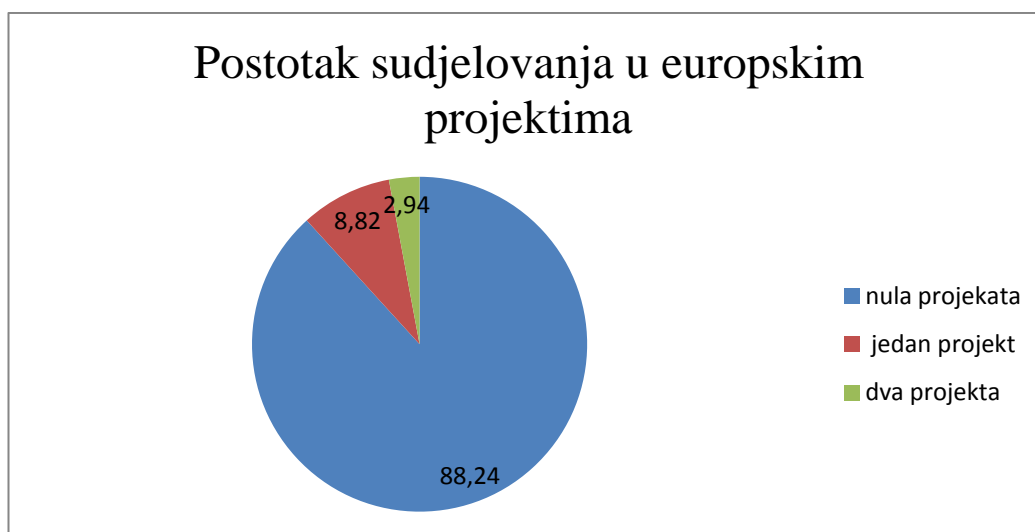
Istraživanje je pokazalo da učitelji i nastavnici kao izvor informacija o europskim projektima najviše koriste internet čak 58 njih, što čini 56,86%. Osim interneta jednako se informiraju kod kolega 53 ispitanika, odnosno 55,75%. Ravnatelj kao izvor informacija pojavljuje se kod 39 ispitanika, odnosno 38,24%. Televizija je izvor informacija za 16 ispitanika, što čini 15,69%. Pet ispitanika 4,90% navelo je i druge izvore informacija kao što su skupovi ŽSV-a, stručni skupovi i seminari, te nigdje.

Grafikon 20. Izvor informacija o europskim projektima

U koliko ste europskih projekata sudjelovali?

Gleda sudjelovanja u europskim projektima, 90 ispitanika nije sudjelovalo ni u jednom europskom projektu, njih 88,24%. U jednom projektu sudjelovalo je 9 ispitanika, što čini 8,82% od ukupnog broja ispitanika. Nadalje u dva projekta sudjelovalo je troje ispitanika, odnosno 2,94%. U više od dva projekta nije sudjelovao ni jedan ispitanik.

Grafikon 21. Postotak sudjelovanja u europskim projektima

Ako ste sudjelovali u europskim projektima molim da napišete njihove nazive:

Ispitanici su sudjelovali u devet različitih projekata. Najviše ispitanika čak njih 7 sudjelovalo je u projektu *Be smart, be safe* što čini 46,67%. U ostalim projektima sudjelovao je po jedan ispitanik.

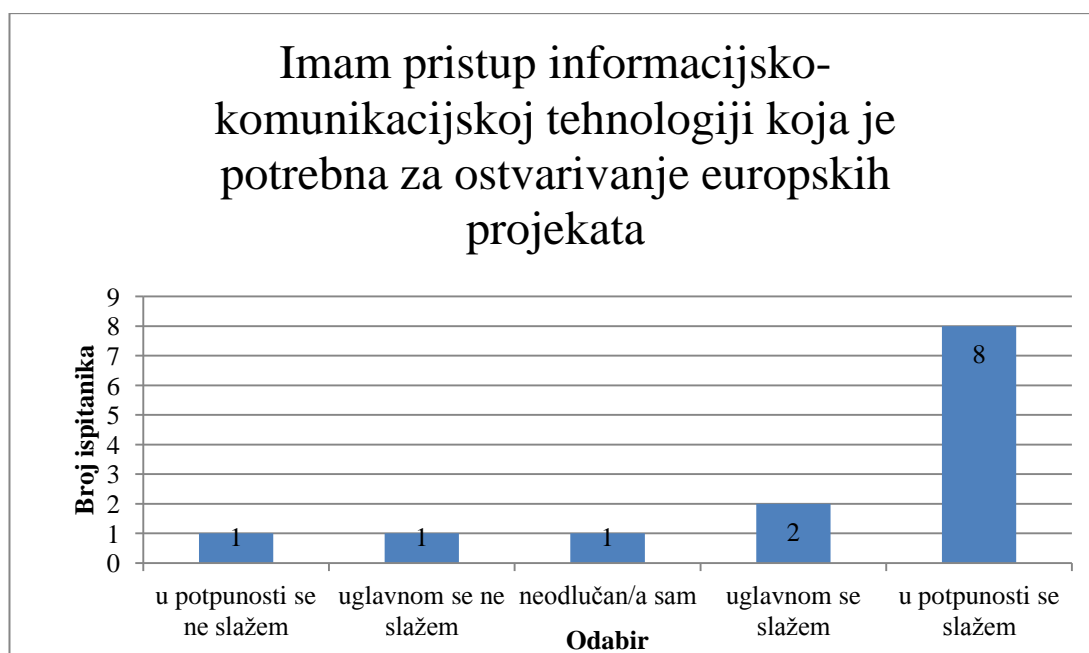

Grafikon 22. Europski projekti u kojima su sudjelovali ispitanici

Ako ste sudjelovali u europskim projektima molim da pročitate sljedeće tvrdnje i zaokružite u kojoj mjeri se slažete s njima.

Imam pristup informacijsko-komunikacijskoj tehnologiji koja je potrebna za ostvarivanje europskih projekata

Istraživanje je pokazalo da se 8 ispitanika u potpunosti slaže sa tvrdnjom da ima pristup informacijsko-komunikacijskoj tehnologiji koja je potrebna za ostvarivanje europskih projekata, što čini 61,54%, dvoje ispitanika se uglavnom slaže, odnosno 15,38%. U potpunosti se ne slaže, uglavnom se ne slaže i neodlučan je po jedan ispitanik (7,69%).

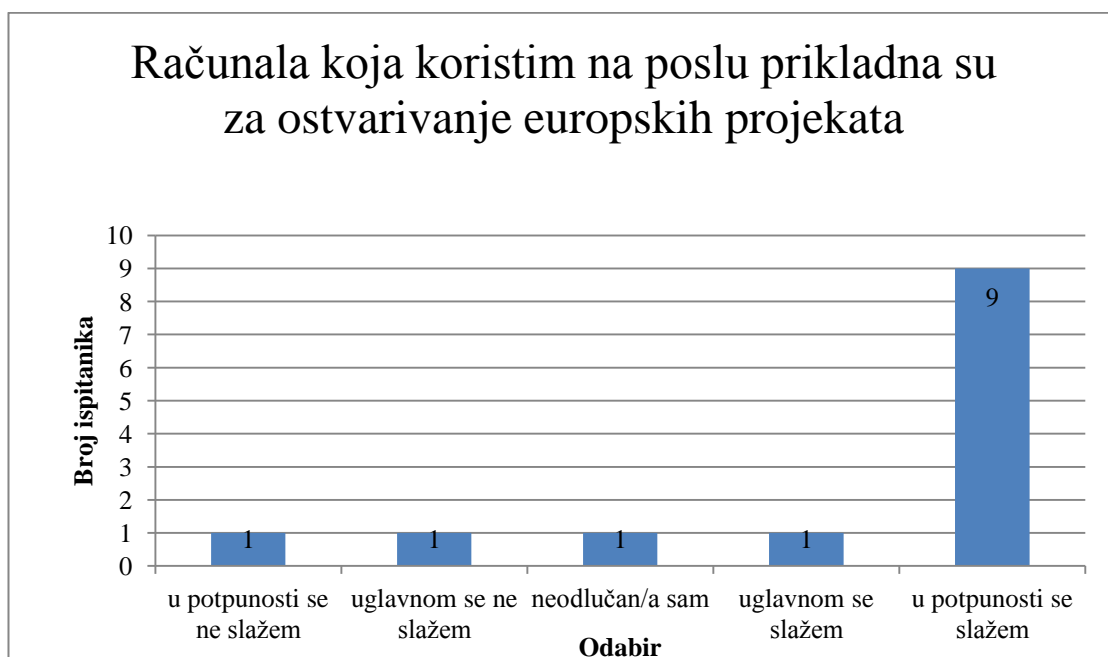

Grafikon 23. Imam pristup informacijsko-komunikacijskoj tehnologiji koja je potrebna za ostvarivanje europskih projekata

Računala koja koristim na poslu prikladna su za ostvarivanje europskih projekata

Sa tvrdnjom da su računala koja se koriste na poslu prikladna za ostvarivanje europskih projekata slaže se 9 ispitanika (69,23%). Nadalje, sa ovom tvrdnjom u

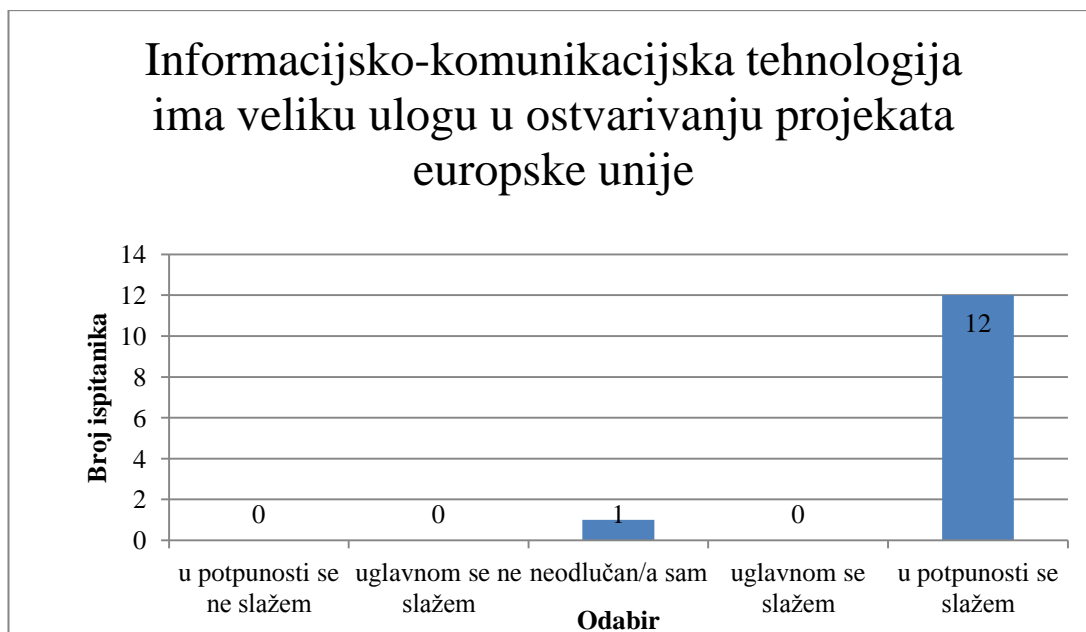
potpunosti se ne slaže, uglavnom se ne slaže, neodlučan je i uglavnom se slaže po jedan ispitanik (7,69%).

Grafikon 24. Računala koja koristim na poslu prikladna su za ostvarivanje europskih projekata

Informacijsko-komunikacijska tehnologija ima veliku ulogu u ostvarivanju projekata europske unije

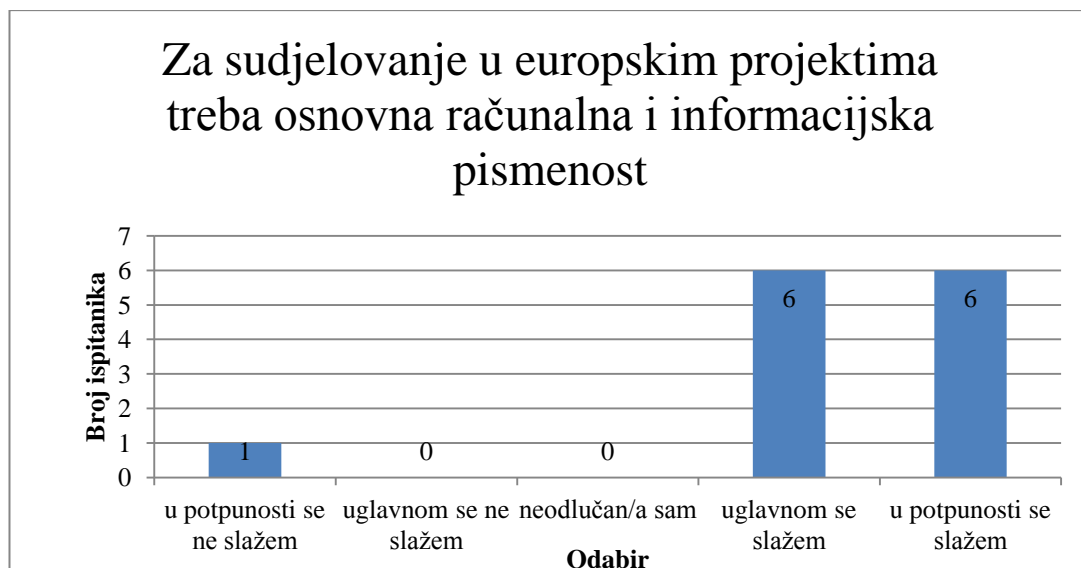
Glede tvrdnje da informacijsko-komunikacijska tehnologija ima veliku ulogu u ostvarivanju projekata europske unije u potpunosti se slaže 12 ispitanika, što čini 92,31%. Preostao ispitanik smatra se neodlučnim.

Grafikon 25. Informacijsko-komunikacijska tehnologija ima veliku ulogu u ostvarivanju projekata europske unije

Za sudjelovanje u europskim projektima treba osnovna računalna i informacijska pismenost

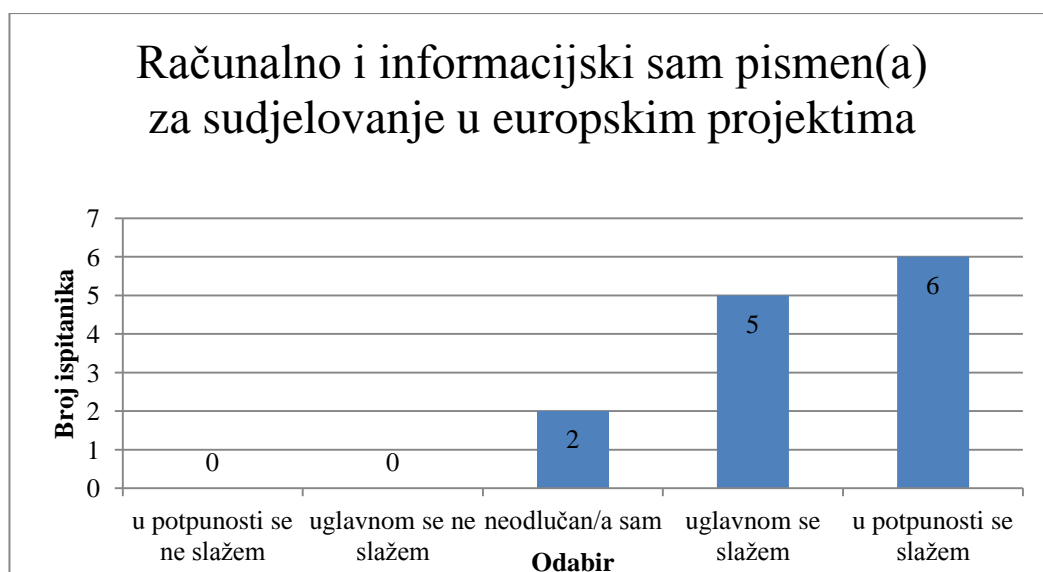
Šest ispitanika (46,15%) se u potpunosti slaže sa tvrdnjom da je za sudjelovanje u europskim projektima potrebna osnovna računalna i informacijska pismenost, isto tako šest ispitanika uglavnom se slaže sa tom tvrdnjom (46,15%), dok se jedan ispitanik (7,69%) u potpunosti ne slaže sa ovom tvrdnjom.

Grafikon 26. Za sudjelovanje u europskim projektima treba osnovna računalna i informacijska pismenost

Računalno i informacijski sam pismen(a) za sudjelovanje u europskim projektima

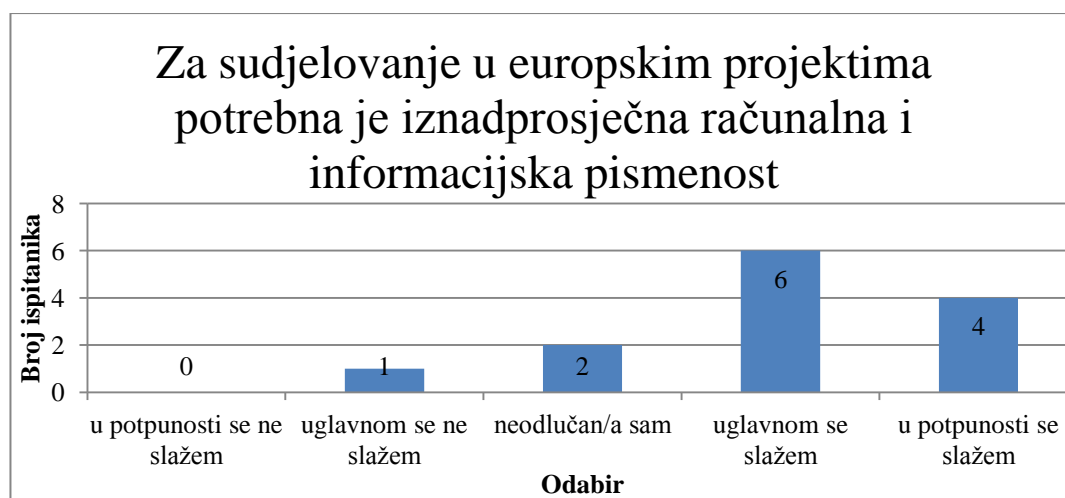
Istraživanje je pokazalo da se računalno i informacijski pismenim za sudjelovanje u europskim projektima smatra 6 ispitanika, odnosno 46,15%, pet ispitanika uglavnom se slaže sa tom tvrdnjom (38,46%), dok su dva ispitanika neodlučna (15,38%).

Grafikon 27. Računalno i informacijski sam pismen(a) za sudjelovanje u europskim projektima

Za sudjelovanje u europskim projektima potrebna je iznadprosječna računalna i informacijska pismenost

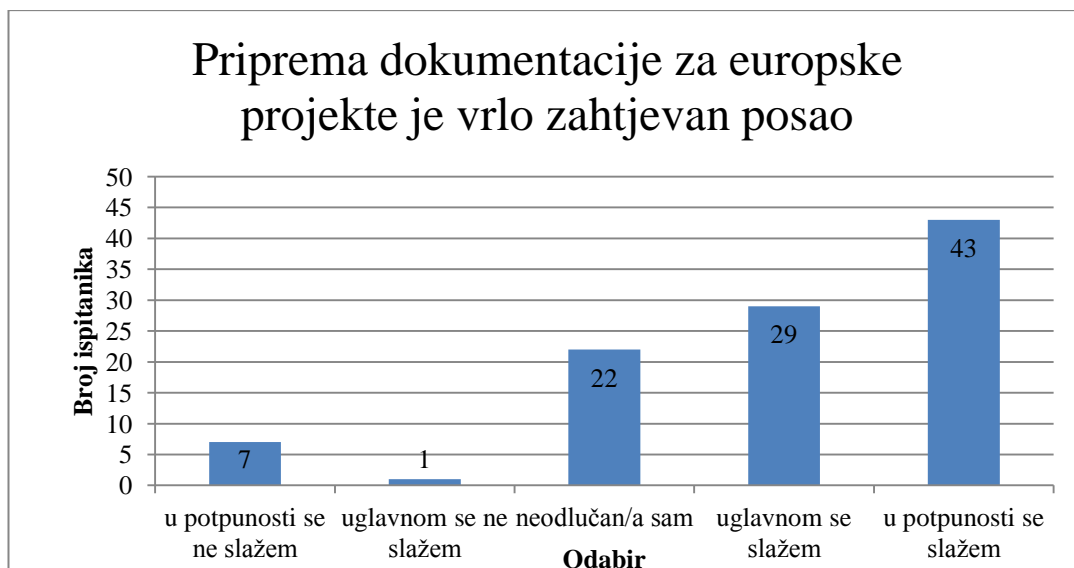
Četiri ispitanika (30,77%) uglavnom se slaže da je za sudjelovanje u europskim projektima potrebna iznadprosječna računalna i informacijska pismenost. Najveći broj ispitanika njih 6 (46,15%) uglavnom se slaže sa navedenom tvrdnjom. Neodlučna su dva ispitanika (15,38%), dok se jedan ispitanik uglavnom ne slaže sa tvrdnjom.

Grafikon 28. Za sudjelovanje u europskim projektima potrebna je iznadprosječna računalna i informacijska pismenost

Priprema dokumentacije za europske projekte je vrlo zahtjevan posao.

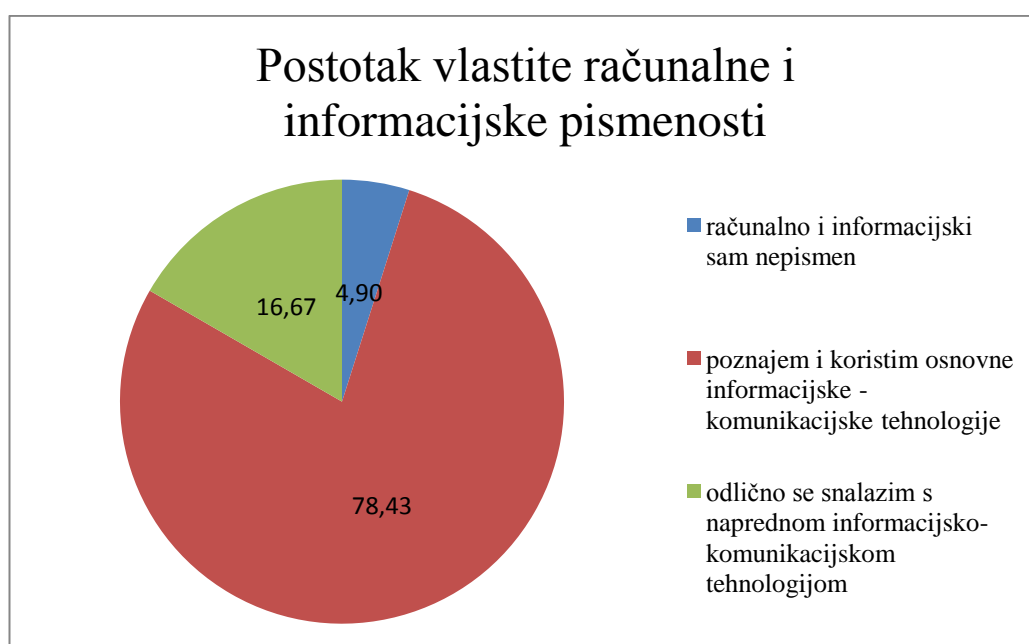
Sa tvrdnjom da je priprema dokumentacije za europske projekte vrlo zahtjevan posao u potpunosti se slaže 43 ispitanika (42,16%). Dvadeset i devet ispitanika uglavnom se slaže (28,43%), dok je 22 ispitanika (21,57%) ostalo neodlučno. Uglavnom se ne slaže sa ovom tvrdnjom jedan ispitanik (0,98%), a u potpunosti se ne slaže 7 ispitanika, što čini 6,86% od ukupnog broja ispitanika.

Grafikon 29. Priprema dokumentacije za europske projekte je vrlo zahtjevan posao

Ocijenite svoju računalnu i informacijsku pismenost.

Istraživanje je pokazalo da se 5 ispitanika smatra računalno i informacijski nepismenim (4,90%). Osamdeset ispitanika poznaje i koristi osnovne informacijsko-komunikacijske tehnologije, što čini 78,43%. Samo 17 ispitanika (16,67%) odlično se snalazi s naprednom informacijsko-komunikacijskom tehnologijom.

Grafikon 30. Postotak vlastite računalne i informacijske pismenosti

Vaš komentar ili poruka istraživačici:

Upitnik je kratak, ali vrlo jasan i to pruža zadovoljstvo prilikom ispunjavanja istog.

Volio bi sudjelovati, zbog stjecanja više znanja i iskustva.

Dobro je biti uključen u projekte koji imaju pozitivne učinke na nastavni proces i proces odgoja i obrazovanja općenito, no za to je osim informatičke pismenosti potrebno i mnogo vremena i posvećenosti nastavi.

Željela bih sudjelovati u europskim projektima jer bih se tako mogla više educirati.

Samo hrabro i uporno.

Samo ustraj u svojem istraživanju.

Zahtjevan posao.

Vrlo zahtjevan posao.

Sretno na diplomskom!

Nemam komentara.

Samo naprijed. Istražuj!

Sretno.

Samo naprijed. Povucite što više novaca.

Prema komentarima koji su bili upućeni istraživačici može se vidjeti da su ispitanici pozitivnog mišljenja u vezi europskih projekata, no isto tako da posao pripreme dokumentacije za projekte smatraju vrlo zahtjevnim poslom.

6.3. Rasprava

Rezultati istraživanja pokazali su da se učitelji i nastavnici u osnovnoškolskom obrazovanju ne smatraju dovoljno informiranim o europskim projektima, čak njih 37 smatra da nije uopće informirano, 42 ispitanika smatra da je dovoljno informirano, a samo jedan ispitanik da je izvrsno informiran, što čini 0,98% od ukupnog broja ispitanika. Naime, kao najčešći izvor informacija 58 učitelja i nastavnika navode Internet. S obzirom da je Internet postao dostupan gotovo svugdje, kako kod kuće tako i na poslu broj od 79 ispitanika koji smatraju da nisu uopće ili da su dovoljno informirani vrlo je negativan. Postavlja se pitanje je li za informiranost krivo nedostatak informacija ili pak nedostatak želje za educiranjem i novim izazovima kao što su izrada europskih projekata. Osim interneta na kojem se mogu naći sve informacije koje nam zatrebaju, ispitanici kao izvor informacija u jednakom broju (53 ispitanika) navode i kolege. Osim ravnatelja i televizije koji su zastupljeni u nešto manjem broju kao izvor informacija navedeni su stručni skupovi i seminari koji se sve češće održavaju.

Negativni rezultati koji se već mogu očekivati iz informiranosti o projektima nalazimo kod pitanja o broju sudjelovanja. Devedeset ispitanika nije sudjelovalo ni u jednom projektu. U jednom projektu sudjelovalo je 9 ispitanika, dok su 3 ispitanika sudjelovali u dva projekta. U više od dva projekta nije sudjelovao ni jedan ispitanik. Najviše ispitanika sudjelovalo je u projektu *Be smart, be safe*, njih 9. Jedna od ispitanih škola upravo je nositelj ovog projekta koji govori o sigurnosti na Internetu, a povezani su sa školama u Italiji, Cipru, Francuskoj i Švedskoj. Svakako sigurnost na Internetu jedna je od najčešćih tema kada se govori o djeci i korištenju Interneta. Neki od ostalih projekata su *Login Europe*, *Šafran*, *ICT Zoc* itd.

Ispitanici (61,54%) koji su do sada sudjelovali u nekom europskom projektu smatraju da imaju pristup informacijskoj-komunikacijskoj tehnologiji koja je potrebna za ostvarivanje ciljeva projekata. Također njih 69,23% smatra da su računala koja koriste na poslu prikladna za njihovu izradu i realizaciju. Čak 92,31% ispitanika smatra da veliku ulogu za izradu projekta ima informacijsko-komunikacijska tehnologija. Kada se postavlja pitanje o pismenosti učitelja i nastavnika koji izrađuju projekte, ispitanici su mišljenja da je dovoljna samo osnovna računalna i informacijska pismenost. Naime, 84,61% ispitanika se u potpunosti ili uglavnom slaže da su računalno i informacijski pismeni za izradu europskih

projekata. 30,77% ispitanika smatra da je za izradu projekata potrebna iznadprosječna računalna i informacijska pismenost.

Nadalje, 43 ispitanika od ispitanih 102 u potpunosti se slaže da je izrada projekta vrlo zahtjevan posao, sa ovom tvrdnjom ne slaže se samo 7 ispitanika. Osamdeset ispitanika poznaje i koristi osnovne informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Iz poruka istraživačici može se vidjeti da su ispitanici pozitivnog mišljenja što se tiče europskih projekata (Željela bih sudjelovati u europskim projektima jer bih se tako mogla više educirati. Dobro je biti uključen u projekte koji imaju pozitivne učinke na nastavni proces i proces odgoja i obrazovanja općenito, no za to je osim informatičke pismenosti potrebno i mnogo vremena i posvećenosti nastavi. Volio bi sudjelovati, zbog stjecanja više znanja i iskustva.). Također se može iščitati kako smatraju da je to vrlo zahtjevan posao.

Rezultati ovog istraživanja pokazali su da se većina ispitanika poznaje i koristi osnovne informacijsko-komunikacijske tehnologije, prema odgovorima ispitanika već upoznatih za europskim projektima, to je dovoljno kako bi se sudjelovalo u nekom od projekata, no osim poznavanja tehnologije potrebno je mnogo vremena i posvećenosti nastavi, kao i želje za napredovanjem i poboljšanjem svoje nastave.

7. Zaključak

Učitelji i nastavnici u ovom istraživanju smatraju da imaju premalo informacija o europskim projektima. To se potvrđuje malim brojem sudjelovanja u istim. Kao izvor informacija o projektima u najvećem broju navode internet. Ovi rezultati vrlo su poražavajući s obzirom da je internet prisutan gotovo svugdje. Sve informacije kako izraditi europski projekt mogu se lako pronaći na stranicama kao što su Erasmus + ili Agencija za mobilnost i europske programe. Postavlja se pitanje je li za mali broj sudjelovanja kriva nedovoljna educiranost ciljane ispitane društvene skupine o informacijsko – komunikacijskoj tehnologiji ili pak nemaju pristup tehnologiji koja je potrebna.

Prema rezultatima dobivenim anketnim upitnikom ispitanici koji su sudjelovali u projektima smatraju da svi imaju potrebnu informacijsko-komunikacijsku tehnologiju, isto tako da je za izradu europskih projekata dovoljna samo osnovna računalna i informacijska pismenost. Iz rezultata se vidi da je dovoljno učitelja i nastavnika educirano za izradu projekata, no isto tako da većina smatra da je to vrlo zahtjevan posao za kojeg je potrebno vremena, posvećenosti nastavi i želje za napredovanjem.

Kako bi pomogli učiteljima i nastavnicima da se uključe u europske projekte potrebno ih je upoznati sa uspješnim primjerima iz prakse. U Republici Hrvatskoj već postoje ambasadori koji imaju zadatak upoznavanja putem seminara i stručnih skupova. Osim ambasadora u školama bi trebao biti učitelje ili nastavnik zadužena za europske projekte koji bi polazio stručne skupove i seminare te svoja znanja prenosio ostalima kolegama. Za svaki uspješni projekt učitelji i nastavnici bi trebali biti nagrađeni, i dobivati neku simboličnu nagradu, jer nažalost trenutno za to nisu plaćeni. Većom angažiranošću učitelja i nastavnika i znanjima o europskim projektima broj uspješno odrađenih projekata rastao bi sve više.

Literatura

- Kralj, Lidija, *IPA projekti – učiteljičina domaća zadaća*. Preuzeto sa: <https://pogledkrozprozor.wordpress.com/2016/05/30/europski-projekti-i-aktivnosti-oplemenjuju-nastavu-i-ucitelje/> (15.7.2016.)
- R. S. Rosenberg, (2004.) *Social Impact of Computers*, Elsevier Academic Press, New York.
- Hutinski Ž., Aurer B., *Informacijska i komunikacijska tehnologija u obrazovanju: Stanje i perspektive*. Preuzeto sa: hrcak.srce.hr/file/66281 (15.7.2016.)
- Bakić-Tomić, Ljubica, Dumančić, Mario, *Odabrana poglavlja iz metodike nastave informatike*. Preuzeto sa: <http://documents.tips/documents/metodika-nastave-informatike-55c612d4d6129.html> (15.7.2016.)
- CARNet, *EU programi i projekti*. Preuzeto sa: http://www.carnet.hr/o_carnetu/eu_projekti (20.7.2016.)
- Agencija za mobilnost i programe EU, *Erasmus +: Opće obrazovanje*. Preuzeto sa: <http://www.mobilnost.hr/hr/sadrzaj/programi/obrazovanje-i-osposobljavanje/opce-obrazovanje/erasmus-opce-obrazovanje/> (18.7.2016.)
- Osnovna Škola Sesvetska Sopnica, *Projekti*. Preuzeto sa: <http://www.os-sesvetska-sopnica.skole.hr/projekti> (19.7.2016.)
- Bilić-Marković, Željka, Kralj, Lidija, *Comeniusov projekt „Be smart, be safe“ u OŠ Veliki Bukovec*. Preuzeto sa: www.os-veliki-bukovec.skole.hr/ (5.08.2016.)
- Hetireland, *Welcome to Crocus project!* Preuzeto sa: <http://hetireland.org/programmes/crocus-project/> (6.08.2016.)
- Etwinning, *Što je etwinning?*. Preuzeto sa: <https://www.etwinning.net/> (15.8.2016.)
- NVCCO, *Priopćenje za medije sa sažetim prikazom rezultata*. Preuzeto sa: <https://www.ncvvo.hr/wp-content/uploads/2016/01/Priop%C4%87enje-za-medije-sa-sa%C5%BEtim-prikazom-rezultata.pdf> (31.08.2016.)
- Tolušić, Marija, Koporčić, Nikolina, Tolušić, Zdravko, *Uloga i važnost EU fondova za Republiku Hrvatsku*. Preuzeto sa: hrcak.srce.hr/file/159443 (31.08.2016.)

- ALGEBRA učilište, *Kako uspjeti u EU fondovima?* Preuzeto sa: www.algebra.hr/.../Voditelj-izrade-i-provedbe-projekata-financiranih-iz-EU-fondova (31.08.2016.)

Prilozi

ANKETNI UPITNIK O ULOZI INFORMACIJSKO-KOMUNIKACIJSKE TEHNOLOGIJE U OSTVARIVANJU CILJEVA EUROPSKIH PROJEKATA U OSNOVNOŠKOLSKOM OBRAZOVANJU

Ovaj je upitnik sastavljen za potrebe diplomskog rada Ivane Rajh, studentice Integriranog učiteljskog studija – modul informatika na Učiteljskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Njima se ispituje kolika je uloga informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT) u ostvarivanju ciljeva europskih projekata u osnovnoškolskom obrazovanju. Ovim upitnikom želi se saznati koliko učitelji i nastavnici znaju o europskim projektima, jesu li uključeni u neke od njih, te koja je uloga IKT-a u ostvarivanju tih ciljeva kao i smatraju li se kompetentnim za korištenje IKT-a u projektima.

Ispunjavanje upitnika je anonimno.

Molimo da pažljivo pročitate pitanja i odgovorite na njih.

1) Vaš spol (zaokružite): a) muški b) ženski

2) Koliko imate godina (zaokružite)

- a) 23-30 b) 31-40
c) 41-50 d) 51-60
e) 61 i više f) ostalo _____

3) Učitelj/učiteljica ili nastavnik/nastavnica ste u (zaokružite):

- a) razrednoj nastavi b) predmetnoj nastavi c) razrednoj i predmetnoj
nastavi

4) Koliko ste informirani o europskim projektima u osnovno školskom obrazovanju? (zaokružite jedan odgovor)

- a) uopće nisam informiran(a)

- b) dovoljno sam informiran(a)
- c) neodlučan(a) sam
- d) vrlo dobro sam informiran(a)
- d) izvrsno sam informiran(a)

5) Gdje pronalazite informacije o europskim projektima u osnovno školskom obrazovanju? (moguće je zaokružiti više odgovora)

- a) internet
- b) kolege
- c) ravnatelj
- d) televizija
- e) nešto drugo, navedite _____

6) U koliko ste europskih projekata sudjelovali? (zapišite broj 0, 1, 2...) _____

7) Ako ste sudjelovali u europskim projektima molim da napišete njihove nazive:

7) Ako ste sudjelovali u europskim projektima molim da pročitate sljedeće tvrdnje i zaokružite u kojoj mjeri se slažete s njima. (1 = u potpunosti se ne slažem, 2 = uglavnom se ne slažem, 3 = neodlučan/a sam, 4 = uglavnom se slažem, 5 = u potpunosti se slažem)

1.	Imam pristup informacijsko-komunikacijskoj tehnologiji koja je potrebna za ostvarivanje europskih projekata	1	2	3	4	5
2.	Računala koja koristim na poslu prikladna su za ostvarivanje europskih projekata	1	2	3	4	5
3.	Informacijsko-komunikacijska tehnologija ima veliku ulogu u ostvarivanju projekata europske unije	1	2	3	4	5
4.	Za sudjelovanje u europskim projektima treba osnovna računalna i informacijska pismenost	1	2	3	4	5

5.	Računalno i informacijski sam pismen(a) za sudjelovanje u europskim projektima	1	2	3	4	5
6.	Za sudjelovanje u europskim projektima potrebna je iznadprosječna računalna i informacijska pismenost	1	2	3	4	5

8) Priprema dokumentacije za europske projekte je vrlo zahtjevan posao.

(zaokružite jedan odgovor)

- a) u potpunosti se ne slažem
- b) uglavnom se ne slažem
- c) neodlučan/a sam
- d) uglavnom se slažem
- e) u potpunosti se slažem

9) Zaokružite slovo ispred odgovora kojim biste opisali svoju računalnu i informacijsku pismenost. (zaokružite jedan odgovor)

- a) računalno i informacijski sam nepismen
- b) poznajem i koristim osnovne informacijsko-komunikacijske tehnologije
- c) odlično se snalazim s naprednom informacijsko-komunikacijskom tehnologijom.

10) Vaš komentar ili poruka istraživačici: (napišite)

Kratka biografska bilješka

Rođena sam 28. 03. 1993. godine u Varaždinu. Osnovno školu završila sam u Svetom Đurđu, a zatim upisala Gospodarsku školu u Varaždinu, smjer poslovni tajnik. Srednju školu završila sam 2011. godine i te iste godine upisala Učiteljski fakultet u Zagrebu, Odsjek Čakovec, modul informatika.

Aktivno se služim engleskim jezikom. Imam odlično razvijene komunikacijske i prezentacijske vještine te sam otvorena i komunikativna osoba. Posjedujem vozačku dozvolu B kategorije.

Izjava o samostalnoj izradi rada

Ja, Ivana Rajh, studentica V. godine Učiteljskog fakulteta – Sveučilište u Zagrebu, Odsjek u Čakovcu, izjavljujem da sam ovaj diplomski rad izradila samostalno, uz pomoć mentora.
